گۆستاڤ لۆبۆن

سایکۆلۆژیای جەماوەر

42973

وەرگێڕانی

نارام جەمال سابیر

Preview sample - page 1 of 6 - Soran University Academic Digital Library

الفكر الغربي الحديث

سايكولوجية الجماهير

غوستاف لوبون

ترجمة وتقديم هاشم صالح

دار الساقي

الطبعة الثانية ١٩٩٧

ناوی کتێب: سایکۆلۆژیای جەماوەر

نووسینی: گۆستاڤ لۆبۆن

وەرگێڕانی بۆ عەرەبی: هاشم سالح

وەرگێڕانی بۆ کوردی: ئارام جەمال سابیر

نەخشەسازیوبەرگ: فەهمی جەلال

سەرپەرشتیار: عوسمان حەسەن شاکر

چاپی یەکەم/ ٢٠٠٦ سلێمانی

تیراژ: (١٠٠٠) دانە

ژمارەی سپاردن(٨٠١)

لەبڵاوکراوەکانی مەکتەبی بیروهۆشیاری (ی.ن.ك) ساڵی ٢٠٠٦

Preview sample - page 2 of 6 - Soran University Academic Digital Library

ناوەڕۆك

- پێشەکی وەرگێڕی کوردی..... (٥)
- پێشەکییەك لەبارەی دەروونزانیی کۆمەڵایەتیو فیکری گۆستاڤ لۆبۆنەوە بەپێنوسی: هاشم سالح.....(٩).
- پەیڤێك: بەپێنوسی ئۆتۆ کلیبێرگ.....(٥٣).
- پێشکەشە بە.....(٥٨)
- سەرەتایەك.....(٥٩)
- **پێشەکی: سەردەمی جەماوەر**.....(٦٠)

گەشەکردنی سەردەمی ئێستا – گۆڕانە مەزنەکانی شارستانێتی زادەی گۆڕانە کتوپڕەکانی بیرکردنەوەی گەلانە – باوەڕبوونی تازە بەهێزی جەماوەر – ئەم باوەڕبوونە سیاسەتی کلاسیکیانەی دەوڵەتان دەگۆڕێت – هاتنی سەردەمی چینە شەعبییەکان چۆن رووەدات‌و چۆنچۆنیش پیادەی دەسەڵات‌و جەبەروتەکەی دەکات – سەندیکاکان – رەنگدانەوە پێویستەکانی هێزی جەماوەر – جەماوەر تەنها رۆڵێکی تێکدەرانە دەگێڕێت – بەهۆیەوە ئەو شارستانێتیانە هەڵدەوەشێنەوە کە زۆر کۆن بوون – جەهل‌و نەزانینێکی گشتی لەبەرامبەر سایکۆلۆژیای جەماوەردا – گرنگی‌و بایەخی توێژینەوەی جەماوەر بۆ یاسادانەران‌و پیاوانی دەوڵەت.

Preview sample - page 3 of 6 - Soran University Academic Digital Library

- کتێبی یەکەم: رۆحی جەماوەر

بەشی یەکەم: تایبەتمەندییە گشتییەکانی جەماوەر. یاسا دەروونییەکانی یەکبوونی زەینیانەی جەماوەر.....(٧٣)

ئەو توخمانەی جەماوەر لەروانگەی دەروونییەوە پێکدەهێنن - تەنها گردبوونەوەی ژمارەیەکی زۆری کەسەکان بەس نییە بۆ پێکهێنانی جەماوەر - خاسیەتە تایبەتییەکانی جەماوەری سایکۆلۆژیی - ئاراستەیەکی چەسپیو رووەو بیروبۆچوون و سۆزمەندییەکانی ئەو تاکانەی کەدروستیاندەکەن و تواندنەوەی کەسایەتی خۆیان تێیاندا - هەمیشە ئامۆژشمەندیی دەست بەسەر جەماوەردا دەگرێت - لەناوبردنی ژیانی دەماغ یان عەقڵو هەیمەنەی ژیانی پەتکە دەماغ - نزمبوونەوەی ئاستی زیرەکی و گۆڕانی تەواو لەسۆزمەندییەکاندا - رەنگە سۆزمەندییە گۆڕاوەکان باشتر بن یان خراپتر بن لەسۆزمەندییەکانی ئەو تاکانەی جەماوەر پێکدەهێنن - جەماوەر ئەوەی لێدەوەشێتەوە کەقارەمانیش بێت و تاوانباریش بێت.

بەشی دووەم: سۆزمەندییەکانی جەماوەرو ئەخلاقەکانی.....(٨٧)

١- هەڵچوونی خێرای جەماوەرو سوکەڵەیی و هەڵەشەییەکەی - جەماوەر یاری دەستی هەموو ئەو جۆشدەرانەیە کەرەنگدەرەوەی هەڵگەڕانەوە بەردەوامەکانیەتی - ئەو پاڵنەرانەی ملکەچیان دەبێت بریتین لەهێزو هەیمەنە بەجۆرێك کە بەرژەوەندی شەخسی لەناستیاندا نامێنێت - هیچ شتێك لەلای جەماوەرەوە بەدەستی ئەنقەست ناکرێت - کاریگەریی رەگەزو ئەتنیك.

٢- کارتێکردنی خێرای جەماوەرو ساویلکەیی و باوەڕبوونی بەهەموو شتێك - ملکەچبوونی جەماوەر بۆ جۆشدەرەکان - جەماوەر وێنە وروژاوەکانی ناو میشکی خۆی وەك چەند راستییەکی واقیعی وەردەگرێت - بۆچی هەموو ئەو وێنانە یەکن لەلای ئەو تاکانەی حەشاماتێکی دیاریکراو پێکدەهێنن - یەکسانبوونی زانایەك و نەزانێك لەناو جەماوەردا - چەند نموونەیەکی جیاواز لەبارەی ئەو وەهمانەی کەهەموو تاکەکانی نێو جەماوەرێك ملکەچی دەبن - مەحاڵە بتوانرێت متمانە بە شایەتەکانی جەماوەر بکرێت - کۆدەنگی ژمارەیەکی

Preview sample - page 4 of 6 - Soran University Academic Digital Library

زۆر لەشایەتحالەکان خراپترین سەلماندنە بۆ دڵنیابوونەوە لەراستی رووداوێکی دیاریکراو – بەهای لاوازی کتێبەکانی مێژوو.

٣- قەبەکردنی سۆزمەندییەکانی جەماوەرو ناسانکردنیان – جەماوەر گومانو نایەقینییەتی لەلا نییە، بەڵکو هەمیشە دەخزێتە ئوپەرەوە – سۆزمەندییەکانی هەمیشە توندڕەون.

٤- دەمارگیریی جەماوەرو داپڵۆسینەکەی و گیانە موحافیزکارییەکەی – هۆکارەکانی ئەو سۆزمەندیی و هەستو سۆزانە – کۆیلەیی جەماوەر لەبەردەم دەسەلاتی بەهێزدا – غەریزە شۆڕگێڕە کامنییەکانی جەماوەر رێی ئەوەی لێناگرن زۆر زۆر موحافیزکار بێت– جەماوەر وەک شتێکی غەریزیی دوژمنی گۆڕانو پێشکەوتنە.

٥- ئەخلاقیەتی جەماوەر – ڕەنگە ئەخلاقیەتی جەماوەر، بەپێی جۆرەکانی جۆشدان، زۆر نزم یان زۆر بەرزتر بێت لەئەخلاقیەتی یەکەیەکەی ئەو تاکەکەسانەی جەماوەرەکە پێکدەهێنن – ئەم لێکدراوەتەوەو چەندین نموونەی لەسەرهێنراوەتەوە – زۆر بەدەگمەن رێدەکەوێت بەرژەوەندیی ببێتە بزوێنەری جەماوەرو پێشڕەوایەتی بکات، لەکاتێکدا بەرژەوەندی زۆربەیجار پاڵنەری سەرەکییە لای تاکەکەس – رۆڵی پاکژکارانەی جەماوەر.

سێیەم: بیروبۆچوونەکان، مشتومڕەکانی عەقڵ، خەیاڵی جەماوەر.....(١١٥)

١- بیروبۆچوونەکانی جەماوەر – بیروبۆچوونە بنچینەییەکانو بیروبۆچوونە لاوەکییەکان – چۆن دەبێت بیروبۆچوونە ناکۆکەکان لەیەککاتدا لەناو جەماوەردا هەبن – ئەو هەمووارکردنانەی دەبێت لەبیروبۆچوونە بەرزەکاندا بکرێن بۆئەوەی جەماوەر دەستی بیانگاتێو تێیانبگات – رۆڵی کۆمەڵایەتیانەی بیروبۆچوونەکان سەربەخۆیە لەو لایەنەی راستی کە ڕەنگە ئەو رۆڵەشی تێدا بێت.

٢- مشتومڕە عەقڵییەکانی جەماوەر – لەرێگەی مشتومڕە عەقڵییەکانەوە ناتوانین کاریگەریی لەسەر جەماوەر دابنێین – مشتومڕە عەقڵییەکانی جەماوەر بەشێوەیەکی هەمیشەیی لەئاستێکی نزمدایە – ئەو بیروبۆچوونانەی پێکیانەوە

Preview sample - page 5 of 6 - Soran University Academic Digital Library

گرێدەدات بەشێوەیەکی راستەقینە پێکەوەگرێدراو نین بەڵکو خاوەن ڕوخسارێکە دەڵاڵەت لە لێکچوویی و یەکبەدواییەکیدا دەکەن.

٢- خەیاڵی جەماوەر (یان خەیاڵدانی جەماوەر) - هێزی خەیاڵی جەماوەر - جەماوەر لەڕێگەی وێنەکانەوە بیردەکاتەوە - جەماوەر بەشێوەیەکی تایبەت کاریگەر دەبێت بەلایەنی سەیروسەمەرەو ساحیرانەی شتەکان - ساحیرو خورافی دوو کۆمەڵکەی راستەقینەی شارستانێتییەکانی مرۆڤایەتین - خەیاڵی جەماوەریی هەمیشە بناغە بووە بۆ هێزی پیاوانی دەوڵەت- ئەو ڕووداوانە چۆن دەردەکەون کەدەتوانن کاریگەریی لەسەر خەیاڵی جەماوەر دابنێن.

بەشی چوارەم: قەناعەتەکانی جەماوەر چەندین شێوەو فۆرمی تایبەتی وەردەگرن.....(١٢٩)

ئەوەی سۆزمەندیی تایبەتی پێکدەهێنێت - سۆزمەندیی تایبەتی سەربەخۆیە لەپەرستنی خودایەکی دیاریکراو - تایبەتمەندییەکانی - هێزی ئەو قەناعەتانەی مۆرکێکی تایبەتی بەخۆوەدەگرن - چەند نموونەیەکی هەمەجۆر - خوای جەماوەر هەرگیز خۆی گومنەکردووە - ئەو فۆرمە نوێیانەی لەو دەکەونەوە - فۆرمە تایبەتییەکانی بێدینی و ئیلحاد - بایەخی ئەو چەمکانە لەروانگەیەکی مێژووییەوە - ریفۆرمی تایبەتی، قەتڵوعامی سان بارتیملی، ماوەی تۆقاندنو تیرۆر لەکاتی شۆڕشی فەرەنسی و هەموو ڕووداوەکانی لەو دەچن زادەی سۆزمەندییە تایبەتییەکانی جەماوەرن نەک ئیرادەی تاکەکەسەکان بەتاکو تەنیایی.

Preview sample - page 6 of 6 - Soran University Academic Digital Library